

INFORME SOBRE PROPOSTA DE DISPOSICIÓ

Disposició: Projecte de decret llei pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, i pel qual es modifica el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel decret legislatiu 3/2003 de 4 de novembre.

Departament: Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Impacte pressupostari: 245.000 € per exempció del cànon de regulació (cànon de l'aigua) en determinats casos. No inclou els possibles impactes en ingressos per sancions i de despeses per requis, pel fraccionament en 15 anys de la quota de connexió a la xarxa d'abastament Ter-Llobregat als municipis que la formalitzin durant l'actual situació de sequera ni per l'ús dels romanents de tresoreria que es pugui destinar al finançament de mesures contra la sequera.

1. Descripció i justificació de la proposta

La situació extraordinària de manca de precipitacions, reducció de la innivació i increment de la temperatura mitjana anual durant els anys 2021 i 2022, i la consegüent disminució de les aportacions de recursos hídrics als embassaments i als aqüífers del districte de conca fluvial de Catalunya, integrat per les conques a què fa referència l'article 6 del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat per Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, han causat una reducció dràstica dels recursos hídrics malgrat les aportacions de nous recursos (aigua de mar dessalinitzada o producció d'aigua regenerada a la planta del Prat de Llobregat). La conseqüència immediata de la manca d'aigua que s'està produint i que es preveu que s'intensifiqui si no plou de manera abundant, és una greu pertorbació d'un servei bàsic com és l'abastament d'aigua potable a la població, afecció que va des de la incapacitat de servir la demanda amb els recursos disponibles en la zona fins la interrupció del servei amb el consegüent tall en el subministrament d'aigua.

Aquest decret llei té per objecte establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà en tot el territori del districte. De manera molt sintètica les disposicions contingudes en aquest Decret llei estan totes elles orientades a garantir l'abastament a població mitjançant l'acceleració de la tramitació dels procediments administratius, la intensificació de les restriccions en les demandes d'aigua, la sanció d'aquelles conductes infractores de la legislació d'aigües o de les previsions del Pla, que són més reprovables en un context de sequera on hi ha un sacrifici col·lectiu de tota la població, i a preveure beneficis tributaris per a determinats subjectes actius.

Amb la proposta s'aporta la documentació següent:

- Informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent del projecte de decret llei pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, i pel qual

es modifica el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel decret legislatiu 3/2003 de 4 de novembre, signat pel director de l'Agència Catalana de l'Aigua el 13-2-2023

- Informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent de les mesures adreçades a facilitar la gestió de dejeccions ramaderes en situació d'excepcionalitat o d'emergència, signat per la directora general d'Agricultura i Ramaderia el 21-2-2023
- Informe de la Divisió d'Assessoria Jurídica de l'Agència Catalana de l'Aigua sobre el projecte de decret, signat el 22-2-2023

2. Anàlisi i impacte pressupostari

El decret estableix, a l'article 2, que les mesures que conté així com les que s'adoptin en aplicació del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per l'Acord GOV 1/2020, de 8 de gener, no tenen caràcter indemnitzable perquè, entre d'altres motius, constitueixen una càrrega de caràcter general, són limitacions que s'imposen amb caràcter col·lectiu sense que es pugui identificar un beneficiari i no donen lloc a la privació singular d'un dret sinó a una modulació del seu exercici de manera temporal mentre persisteixi la situació de sequera severa. El caràcter no indemnitzable d'aquestes mesures també ha estat acceptat per la jurisprudència i, en aquest sentit, es poden esmentar les sentències del Tribunal Suprem de 19 de setembre i 15 de novembre de 2000 i de 17 d'abril de 2007. Així mateix, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en la seva sentència de 30 de gener de 2004, reconeix que la situació de sequera exclou el deure de l'administració d'indemnitzar per concórrer un supòsit de força major.

L'article 3 declara la utilitat pública de les obres a efectes d'ocupació temporal i d'expropiació forçosa així com la urgent ocupació dels béns i drets que es vegin afectats; l'article 4 disposa que els contractes que s'hagin de celebrar per qualsevol administració pública o entitats adscrites, vinculades o dependents es tramitaran per la via d'emergència, i l'article 5 conté la regulació de la tramitació que ha d'aplicar l'administració hidràulica de Catalunya per modificar temporalment les condicions d'aprofitament del domini públic hidràulic, tot garantint l'audiència a les persones interessades, al mateix temps que disposa que la resta de procediments es trametan per la via d'urgència. Aquestes mesures habiliten l'Administració a actuar de manera immediata i, per tant, més efectiva.

Els articles 6 a 12 contenen mesures adreçades a garantir l'abastament d'aigua a la població: suspensió de qualsevol altre ús durant un màxim de 48 hores si hi ha risc d'interrupció d'abastament a la població; recuperar captacions en desús per abastament a població en aquells municipis o unitats d'explotació que es trobin en situació d'excepcionalitat declarada; possibilitat de requisita temporal dels drets d'aprofitament, de conformitat amb allò previst a la Llei d'expropiació forçosa; admissió de la dilució per assolir la qualitat necessària dels recursos hídrics extrets com a conseqüència de l'aplicació de les modificacions temporals de títols d'aprofitament; per resguardar els recursos disponibles per atendre la població, es prohibeix amb caràcter general que l'ACA autoritzi actuacions que comportin un esgotament del nivell freàtic; s'incrementa la indemnització a pagar pels subjectes que incompleixin les normes d'aprofitament coordinat dels recursos hídrics o de reducció de consums establertes en el Pla especial

d'actuació en situació d'alerta i especial sequera que comporti una reducció de la disponibilitat d'aigua per a abastament de població.

Destaca l'article 11 perquè conté una mesura de foment de la qual es poden beneficiar aquells municipis que hagin formalitzat o formalitzin la seva connexió a la xarxa d'abastament Ter-Llobregat durant l'actual situació de sequera i, per tant, ja no hagin de dependre únicament dels recursos locals. Aquesta mesura consisteix en permetre de manera expressa el fraccionament del pagament de la quota de connexió, establerta a l'article 38.2 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya en els termes que fixi el Consell de la Xarxa Ter-Llobregat, en 15 anualitats, en els termes que estableixi el Consell de la Xarxa d'Abastament Ter – Llobregat de l'ACA. A la documentació tramesa no es detalla el cost que pot suposar aquest ajornament ni si serà suportat per l'empresa ATL, entitat no classificada al sector Administració pública de la Generalitat d'acord amb els criteris del SEC 2010, o per l'ACA.

A l'article 13 es determina el valor de referència per calcular les limitacions de consums mensuals d'aigua previstes al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

A l'article 14 es modifica el text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya en aspectes relatius a infraccions i sancions adaptant-lo a les previsions del projecte de decret i al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

L'article 15 modifica l'apartat 4 de l'article 78 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, que regula el cànon de regulació i la tarifa d'utilització de l'aigua. La modificació consisteix en establir una exempció al pagament de la quota del cànon de regulació al qual estan subjectes les persones beneficiades per obres de regulació de les aigües superficials i subterrànies quan, com a conseqüència de la sequera han patit una reducció de, com a mínim, un 25% en la dotació d'aigua de reg provinent de l'obra de regulació, respecte de la dotació mitjana dels darrers tres anys en què no s'hagi produït un episodi de sequera. Aquesta exempció està acotada en el temps ja que es mantindrà durant els anys en què s'hagi declarat en la seva unitat d'explotació o municipi un estat de sequera hidrològica de, com a mínim, alerta hidrològica, a l'empara del que estableix el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera. El cost per a l'ACA s'estima en 245.000 €.

L'article 16 introdueix un nou apartat a l'article 8 del Decret 130/2003, de 13 de maig, pel qual s'aprova el reglament de serveis públics de sanejament, amb la finalitat de permetre, en situacions declarades de sequera hidrològica, l'entrada dels rebutjos procedents de sistemes de separació per membranes que formin part d'un tractament de potabilització municipal, malgrat se superin les concentracions màximes establertes en l'annex II del Reglament. Es tracta de poder facilitar la gestió d'aquest rebutjos, a través de les instal·lacions que integren els sistemes públics de sanejament sempre i quan no posin en risc el funcionament del sistema de sanejament ni provoquin un incompliment dels objectius de qualitat en el medi receptor.

L'article 17 estableix mesures adreçades a facilitar la gestió de dejeccions ramaderes en situació d'excepcionalitat o d'emergència. En aquestes situacions, si la manca d'aigua comporta que no es pugui sembrar la parcel·la, tampoc serà possible aplicar les dejeccions ramaderes com a fertilitzant. Per aquest motiu és necessari afavorir les

diferents formes d'emmagatzematge de les dejeccions ramaderes per tal que no s'apliquin al sòl i, a més, no donin lloc a vessaments de les basses o femers.

El decret llei té tres disposicions finals. La primera estableix la seva entrada en vigor el mateix dia de la seva publicació al DOGC i que les mesures adoptades en la seva aplicació quedaran sense efecte quan hagin transcorregut tres mesos des de l'entrada de tots els municipis i unitats d'explotació del districte de conca fluvial de Catalunya en l'estat de normalitat, amb l'excepció de les modificacions del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya i del Reglament dels serveis públics de sanejament, previstes als articles 14, 15 i 16 d'aquest Decret llei.

La segona estableix que si les modificacions establertes pel decret llei afecten disposicions de rang reglamentari continuaran mantenint aquest rang normatiu.

La tercera autoritza al Consell d'Administració de l'ACA a aplicar romanents de tresoreria procedents de l'exercici pressupostari 2022 al finançament de les mesures per fer front a la sequera previstes al Decret llei i al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, així com per a l'establiment d'auxilis econòmics i l'atribució de recursos econòmics amb la mateixa finalitat. La incorporació del romanent de tresoreria ha de ser comunicat a la Intervenció General.

Impacte pressupostari

Segons l'informe justificatiu del director de l'ACA, les mesures del projecte de decret llei no tenen un impacte pressupostari directe perquè, en general, no s'ha d'indemnitzar als usuaris afectats i la gestió d'aquestes mesures es realitzarà amb els mitjans materials i els recursos personals propis actuals de l'administració i no es preveu la dotació de personal addicional.

Esmenta també que el reforç i intensificació del règim sancionador previst en el text no té una finalitat recaptatòria sinó que pretén desincentivar les conductes perjudicials i assegurar la disponibilitat d'aigua per a l'abastament de poblacions. Tot i així, l'increment de les mesures de control dels aprofitaments i dels usuaris de l'aigua pot comportar un augment dels imports que recapta l'ACA en concepte de sancions i indemnitzacions per danys durant els episodis declarats de sequera. Aquests imports, però, no poden ser objecte d'estimació anticipada perquè el seu valor dependrà del grau de compliment pels usuaris de l'aigua de les mesures aplicades en cada moment i del nombre i entitat de les infraccions comeses i sancionades.

L'ACA tampoc preveu un impacte econòmic significatiu per l'aplicació de l'eventual requisita de drets d'aprofitament d'aigües privades prevista a l'article 8 del Decret llei, atès que també és una mesura temporal limitada a la situació de sequera i es preveu una aplicació residual i excepcional en casos molt puntuals, sempre que no existeixin alternatives menys gravoses per assegurar el recurs hídric i que siguin econòmicament més eficients.

L'article 15 del Decret-lei preveu l'exempció del cànon de regulació als usuaris de reg agrícola que hagin patit una reducció d'un 25% mínim en la seva dotació d'aigua de reg durant els anys de declaració d'entrada en un estat de sequera hidrològica. L'estimació inicial és que aquesta previsió pot afectar potencialment als usuaris de les conques del

Ter, el Llobregat, la Muga i Riudecanyes. L'import que l'ACA deixaria d'ingressar és de 245.000 €.

A l'informe no es fa esment de l'import i qui suportarà (ACA, ATL, ...) el cost de la mesura establerta a l'article 11 de fraccionament en 15 anys de la quota de connexió a la xarxa d'abastament Ter-Llobregat per a aquells municipis que hagin formalitzat o formalitzin la connexió durant l'actual situació de sequera. En el cas que recaigui en l'Ens d'abastament Ter-Llobregat es tracta d'una entitat no classificada dins del sector Administració pública de la Generalitat i, per tant, sense impacte en el resultat SEC de la Generalitat.

Tampoc hi ha una estimació de l'import de romanents de tresoreria a destinar al finançament de mesures contra la sequera en virtut de la disposició final tercera del projecte de decret llei.

3. Conclusions

Vist l'exposat, des del punt estrictament pressupostari aquest centre directiu emet informe favorable sobre el Projecte de decret llei pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, i pel qual es modifica el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel decret legislatiu 3/2003 de 4 de novembre.

La directora general de Pressupostos